

ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΗΣ
ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
– ΑΛΒΑΝΙΑ –

Βρυξέλλες, 11 Οκτωβρίου 2024
(OR. en)

AD 18/24

LIMITE

CONF-ALB 3

ΕΓΓΡΑΦΟ ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΗΣ

Θέμα: ΚΟΙΝΗ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
- Ομάδα κεφαλαίων 1: Θεμελιώδη πεδία

ΚΟΙΝΗ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Η παρούσα θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης βασίζεται στη γενική της θέση για τη διάσκεψη προσχώρησης με την Αλβανία (AD 5/22 CONF-ALB 2) και διέπεται από τις διαπραγματευτικές αρχές που περιέχονται σε αυτή, δηλαδή:

- οποιαδήποτε άποψη εκφράσουν είτε η Αλβανία είτε η ΕΕ σχετικά με συγκεκριμένο κεφάλαιο των διαπραγματεύσεων δεν προδικάζει κατά κανένα τρόπο τη θέση που ενδέχεται να λάβουν σχετικά με άλλα κεφάλαια·
- οι συμφωνίες που επιτυγχάνονται κατά τις διαπραγματεύσεις σχετικά με συγκεκριμένα κεφάλαια, έστω και μερικές συμφωνίες, δεν μπορούν να θεωρηθούν οριστικές έως ότου επιτευχθεί γενική συμφωνία για όλα τα κεφάλαια·

καθώς και από τις απαιτήσεις που ορίζονται στα σημεία 3, 5, 10, 14, 16, 31, 33, 36, 38, 39, 46, 47 και 48 του διαπραγματευτικού πλαισίου.

Η ΕΕ παροτρύνει την Αλβανία να συνεχίσει τη διαδικασία ευθυγράμμισης με το κεκτημένο της ΕΕ και την ουσιαστική εφαρμογή και επιβολή του και, εν γένει, να αναπτύξει, πριν ακόμη από την προσχώρηση, πολιτικές και μέσα που να προσεγγίζουν όσο το δυνατό περισσότερο τις πολιτικές και τα μέσα της ΕΕ.

Η ΕΕ σημειώνει ότι η Αλβανία, στη θέση της AD 19/24 CONF-ALB 4, αποδέχεται το κεκτημένο της ΕΕ στο πλαίσιο της ομάδας κεφαλαίων 1 ως ίσχυε στις 2 Οκτωβρίου 2024 και ότι, έως την ημερομηνία προσχώρησής της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, θα είναι έτοιμη να το εφαρμόσει.

1. Λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών

Η ΕΕ σημειώνει ότι η Αλβανία έχει θέσει στη συνταγματική της τάξη τα θεμέλια ενός **δημοκρατικού κράτους** και επιδιώκει την εδραίωση των δημοκρατικών θεσμών της, καθώς και ότι το νομικό και θεσμικό πλαίσιο επιτρέπει δημοκρατικές εκλογικές διαδικασίες. Η ΕΕ καλεί την Αλβανία να πράξει τα δέοντα για τις διάφορες νομικές ασάφειες και ανακολουθίες που έχει επισημάνει το Γραφείο Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΑΣΕ, καθώς και για άλλες κοινές συστάσεις που έχουν διατυπωθεί από το όργανο αυτό και την Επιτροπή της Βενετίας. Η νομοθεσία για τα μέσα ενημέρωσης σε σχέση με τις προεκλογικές εκστρατείες, ιδίως όσον αφορά την παραπληροφόρηση και τις διαδικτυακές πλατφόρμες, πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω. Σε ό,τι αφορά τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων και των προεκλογικών εκστρατειών, η ΕΕ σημειώνει ως θετικό το ότι η αναθεώρηση του νομοθετικού πλαισίου προβλέπει μεγαλύτερη διαφάνεια, απαιτείται όμως εμπέδωση της εφαρμογής.

Η ΕΕ σημειώνει ότι ο ρόλος της αλβανικής **συνέλευσης** παγιώνεται με την πάροδο του χρόνου. Η ΕΕ ενθαρρύνει την καταβολή περαιτέρω προσπαθειών προκειμένου να ενισχυθούν η διαφάνεια και η λογοδοσία, η ακεραιότητα και η αποτελεσματικότητα, μεταξύ άλλων όσον αφορά τόσο τις σχέσεις μεταξύ Κοινοβουλίου και ΜΚΟ/ΟΚΠ όσο και τις εκδόσεις του. Η ΕΕ υπενθυμίζει ότι ένα λειτουργικό Κοινοβούλιο που ασκεί ουσιαστικό εποπτικό και νομοθετικό ρόλο αποτελεί κεντρικό πυλώνα της διαδικασίας προσχώρησης. Η ΕΕ υπενθυμίζει ότι το Κοινοβούλιο πρέπει να είναι σε θέση να χρησιμοποιεί όλους τους μηχανισμούς, συμπεριλαμβανομένων των εξεταστικών επιτροπών, για να επιβλέπει αποτελεσματικά το κυβερνητικό έργο. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι έχει ζωτική σημασία και είναι προς το συμφέρον των πολιτών της Αλβανίας να γίνεται εποικοδομητικός και συμπεριληπτικός πολιτικός διάλογος στο Κοινοβούλιο. Η ΕΕ σημειώνει επίσης πως, παρότι η κοινοβουλευτική δραστηριότητα εξακολουθεί να επηρεάζεται αρνητικά από την πολιτική πόλωση, το Κοινοβούλιο επέτυχε να εγκρίνει με μεγάλη διακομματική πλειοψηφία νομοθετικές τροποποιήσεις για την ενίσχυση του ρόλου του στη διαδικασία προσχώρησης στην ΕΕ.

Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι, συνολικά, έχει θεσπιστεί το νομικό, κανονιστικό και θεσμικό πλαίσιο για τις **οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών**, αλλά απαιτούνται βελτιώσεις ώστε να καταστεί δυνατή η πλήρης εφαρμογή του νομικού πλαισίου, ιδίως όσον αφορά τις διαδικασίες καταχώρισης. Η ΕΕ σημειώνει ότι πρέπει να βελτιωθούν οι διαδικασίες διαβούλευσης για να καταστούν πιο συμπεριληπτικές, να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα και η ποιότητά τους, και ότι απαιτούνται πρόσθετες προσπάθειες και πόροι, ώστε να εξασφαλιστεί ένα βιώσιμο και ευνοϊκό περιβάλλον για την κοινωνία των πολιτών.

2. Μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης

Η ΕΕ σημειώνει ότι η Αλβανία είναι σε μέτριο βαθμό προετοιμασμένη όσον αφορά **το στρατηγικό πλαίσιο της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησής της**. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι η Αλβανία πρέπει να αναπτύξει και να εγκρίνει εγκαίρως τις νέες στρατηγικές της για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης (ΜΔΔ) και τη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών (ΔΔΟ), ώστε να εξασφαλίσει τη συνέχεια των μεταρρυθμίσεων. Θα πρέπει να εξασφαλιστεί η συνολική συνέπεια της στρατηγικής ΜΔΔ με άλλα στρατηγικά έγγραφα και έγγραφα σχεδιασμού πολιτικών, καθώς και η οικονομική βιωσιμότητα μεταρρυθμίσεων που σχετίζονται με τη ΜΔΔ. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι το σύστημα συντονισμού πολιτικών παραμένει πολύπλοκο και θα πρέπει να απλουστευθεί, καθώς και ότι θα πρέπει να ενισχυθούν ο συντονισμός και η πολιτική καθοδήγηση για την εφαρμογή και την παρακολούθηση των μεταρρυθμίσεων.

Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι η Αλβανία είναι σε μέτριο βαθμό προετοιμασμένη όσον αφορά την **ανάπτυξη και τον συντονισμό πολιτικών**. Στον τομέα της ανάπτυξης πολιτικών, η νομοθεσία είναι εν μέρει ευθυγραμμισμένη με τα πρότυπα της ΕΕ. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι η Αλβανία πρέπει να αναβαθμίσει το κανονιστικό της πλαίσιο για να βελτιώσει τον μεσοπρόθεσμο σχεδιασμό πολιτικών, να επεκτείνει σε όλο το παράγωγο δίκαιο τη χρήση της εκτίμησης επιπτώσεων των κανονιστικών ρυθμίσεων και να ενισχύσει τον ρόλο της κοινοβουλευτικής εποπτείας της κυβέρνησης.

Η ΕΕ σημειώνει ότι η νομοθεσία της Αλβανίας για τη **δημόσια διοίκηση** είναι σε γενικές γραμμές ευθυγραμμισμένη με τις βασικές αρχές των αξιοκρατικών και διαφανών προσλήψεων, προαγωγών και απολύσεων. Ωστόσο, οι διατάξεις περί αξιοκρατικών προσλήψεων και προαγωγών πρέπει να εφαρμόζονται με συνέπεια σε όλα τα επίπεδα στην πράξη. Η ΕΕ σημειώνει επίσης ότι η Αλβανία πρέπει να μεταρρυθμίσει το σύστημά της όσον αφορά τις αποδοχές, ώστε να καταστεί διαφανέστερο και δικαιότερο με σαφή κριτήρια για τα μισθολογικά επιδόματα και τις αυξήσεις των μισθών. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι η Αλβανία θα πρέπει επίσης να εναρμονίσει και να εφαρμόσει το σύστημα επαγγελματικής κατάταξης σε όλους τους οργανισμούς.

Η ΕΕ σημειώνει ότι το ισχύον νομικό πλαίσιο για την **οργάνωση των κεντρικών διοικητικών φορέων** δεν παρέχει σαφή τυπολογία και κριτήρια για τη δημιουργία υπαγόμενων φορέων, ούτε καθορίζει με σαφήνεια γραμμές λογοδοσίας μεταξύ εποπτικών και υπαγόμενων φορέων. Η ΕΕ καλεί την Αλβανία να διευθετήσει το ζήτημα αυτό καθώς και να ενισχύσει την εποπτεία των υπαγόμενων υπηρεσιών από τα αντίστοιχα υπουργεία. Η ΕΕ υπογραμμίζει περαιτέρω ότι η Αλβανία θα πρέπει να βελτιώσει τη διαφάνεια των δημόσιων θεσμών, μεταξύ άλλων ενισχύοντας την πρόσβαση των πολιτών σε δημόσιες πληροφορίες.

Η ΕΕ υπενθυμίζει ότι η ψηφιοποίηση οδηγεί σε καλύτερη δημόσια διοίκηση που παρέχει αποδοτικότερες, αποτελεσματικότερες και υψηλής ποιότητας ηλεκτρονικές υπηρεσίες με μειωμένο διοικητικό κόστος και φόρτο για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Η ΕΕ λαμβάνει υπό σημείωση ότι η Αλβανία έχει δρομολογήσει φιλόδοξη διαδικασία **ψηφιοποίησης των δημόσιων υπηρεσιών**, που επί του παρόντος καλύπτει περίπου το 95 % του συνόλου των δημόσιων υπηρεσιών. Η ΕΕ καλεί την Αλβανία να εγγυηθεί την ίση μεταχείριση και τη δυνατότητα πρόσβασης όλων των πολιτών και των επιχειρήσεων στις διοικητικές υπηρεσίες. Η ΕΕ παροτρύνει περαιτέρω την Αλβανία να συνεχίσει τις προσπάθειες για την απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών και υπηρεσιών και να ενισχύσει την κυβερνοασφάλεια. Η ΕΕ λαμβάνει υπό σημείωση τα σχέδια της Αλβανίας για την αναθεώρηση της νομοθεσίας της σχετικά με τη διαλειτουργικότητα. Υπό το πρίσμα αυτό, η ΕΕ υπενθυμίζει την ανάγκη να ενισχυθεί επίσης η διασυνοριακή διαλειτουργικότητα με εθνικό πλαίσιο διαλειτουργικότητας πλήρως ευθυγραμμισμένο με το ευρωπαϊκό πλαίσιο διαλειτουργικότητας ως βάση για διαλειτουργικές, ανθρωποκεντρικές, ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες. Η ΕΕ παροτρύνει την Αλβανία να παρακολουθεί τις εξελίξεις στο ψηφιακό κεκτημένο της ΕΕ, ιδίως στην ενωσιακή νομοθεσία για την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης (κανονισμός eIDAS), η οποία βρίσκεται επί του παρόντος σε διαδικασία αναθεώρησης, με σκοπό τη δημιουργία εθνικού πορτοφολιού ψηφιακής ταυτότητας.

Η ΕΕ σημειώνει ότι η Αλβανία διαθέτει εδραιωμένο πλαίσιο για τη **διαχείριση των δημόσιων οικονομικών**. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό η Αλβανία να βελτιώσει περαιτέρω το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πλαίσιο, να ενισχύσει τις θεσμικές ικανότητες για την παρακολούθηση των δημοσιονομικών κινδύνων και να ενδυναμώσει τη διαχείριση των δημόσιων επενδύσεων. Η ΕΕ παροτρύνει την Αλβανία να συστήσει δημοσιονομικό συμβούλιο, προκειμένου να ενισχύσει την αξιοπιστία των δημοσιονομικών πολιτικών στη χώρα.

3. Κεφάλαιο 23 – Δικαστικό σύστημα και θεμελιώδη δικαιώματα

Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι το νομοθετικό και θεσμικό πλαίσιο της Αλβανίας διακρίνεται από υψηλό επίπεδο ευθυγράμμισης με το κεκτημένο της ΕΕ και τα σχετικά ευρωπαϊκά πρότυπα για τη **λειτουργία του δικαστικού συστήματος**. Η ΕΕ σημειώνει το σχέδιο της Αλβανίας να προωθήσει περαιτέρω τη **μεταρρύθμιση της δικαιοσύνης** του 2016, συνεχίζοντας να ενισχύει την ανεξαρτησία των δικαστών και των δικαστικών και εισαγγελικών συστημάτων, να κατοχυρώνει τη λογοδοσία και την ακεραιότητα σε όλα τα επίπεδα, να διασφαλίζει την προσβασιμότητα και την ποιότητα της δικαιοσύνης και να εξασφαλίζει αποτελεσματική απονομή δικαιοσύνης σύμφωνα με το κεκτημένο της ΕΕ και τα ευρωπαϊκά πρότυπα.

Η ΕΕ σημειώνει την πρόοδο της Αλβανίας όσον αφορά **την ανεξαρτησία και την αμεροληψία** των δικαστικών και εισαγγελικών συστημάτων. Η ΕΕ σημειώνει τα σχέδια της Αλβανίας να συνεχίσει να αναπτύσσει την ικανότητα, την ανεξαρτησία και την αποτελεσματικότητα των αυτοδιοικούμενων οργάνων του δικαστικού σώματος και να κατοχυρώσει την πρόοδο μέσω αξιοκρατικών διορισμών και επαγγελματικής εξέλιξης, ενισχύοντας τη διαφάνεια των προαγωγών και τηρώντας αυστηρά και εφαρμόζοντας σχολαστικά περιοδικούς ελέγχους ακεραιότητας κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας των δικαστών. Η ΕΕ σημειώνει επίσης τη δέσμευση της Αλβανίας να τηρεί τα υψηλά πρότυπα που θέτει η διαδικασία ελέγχου και να μεριμνά ώστε να εφαρμόζονται αποτελεσματικά στην πράξη οι κανόνες της τυχαίας κατανομής των υποθέσεων. Η ΕΕ σημειώνει επίσης ως θετικά τα σχέδια της Αλβανίας να ενισχύσει περαιτέρω την ανθεκτικότητα των θεσμών της δικαιοσύνης σε εσωτερικές και εξωτερικές παρεμβάσεις. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι τόσο η εκτελεστική όσο και η νομοθετική εξουσία της Αλβανίας πρέπει να σέβονται και να εφαρμόζουν πλήρως, κατά προτεραιότητα, δεσμευτικές αποφάσεις του Συνταγματικού Δικαστηρίου. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να τηρεί η Αλβανία τα υψηλότερα δυνατά πρότυπα ακεραιότητας, διαφάνειας και αξιοκρατίας κατά τον διορισμό των μελών των αυτορρυθμιζόμενων φορέων και άλλων βασικών δικαστικών και εισαγγελικών οργάνων.

Η ΕΕ σημειώνει ότι η Αλβανία διαθέτει νομικό και θεσμικό πλαίσιο που εξασφαλίζει αυστηρή ρύθμιση της **λογοδοσίας**. Η ΕΕ σημειώνει με θετικό πρόσημο τη συνεχιζόμενη ορθή εφαρμογή της διαδικασίας ελέγχου από την Αλβανία και το σχέδιό της να ολοκληρώσει ομαλά τη διαδικασία ελέγχου εντός των συνταγματικών προθεσμιών, υπό την εποπτεία της Διεθνούς Επιχείρησης Παρακολούθησης. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι η Αλβανία πρέπει να συνεχίσει να κινεί ποινικές διαδικασίες κατά δικαστών και εισαγγελέων που κατηγορούνται για αξιόποινες συμπεριφορές κατά τη διαδικασία ελέγχου και ότι είναι σημαντικό να εφαρμόζονται τα υψηλά πρότυπα που θέτει η διαδικασία ελέγχου. Η ΕΕ σημειώνει επίσης ότι η Αλβανία σχεδιάζει να εξασφαλίσει ότι οι υπηρεσίες επιθεώρησης και τα αυτοδιοικούμενα όργανα, ιδίως ο Ανώτατος Δικαστικός Επιθεωρητής, το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο και το Ανώτατο Εισαγγελικό Συμβούλιο, επιτρέπουν με συνέπεια την επίτευξη ενός στέρεου ιστορικού επιδόσεων όσον αφορά τη λογοδοσία και την ακεραιότητα του δικαστικού συστήματος σε όλα τα επίπεδα. Η Αλβανία πρέπει να διασφαλίσει το υψηλότερο δυνατό επίπεδο ακεραιότητας και αξιοκρατίας κατά τον διορισμό μη δικαστικών μελών του Ανώτατου Δικαστικού και του Ανώτατου Εισαγγελικού Συμβουλίου.

Η ΕΕ σημειώνει την καλή βάση που διαθέτει η Αλβανία για την **ποιότητα και την αποτελεσματικότητα** του δικαστικού συστήματος. Η ΕΕ σημειώνει ως θετικό το σχέδιο της Αλβανίας να εξασφαλίσει επαρκείς ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους που θα επιτρέπουν στο δικαστικό σύστημα να λειτουργεί πλήρως, αποτελεσματικά και ανεξάρτητα και να εγγυάται το δικαίωμα πρόσβασης στη δικαιοσύνη. Η ΕΕ υπογραμμίζει ως θετικό το σχέδιο της Αλβανίας να ενισχύσει τη Σχολή Δικαστών, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης των εισαγωγικών εξετάσεων με βάση τη διαφάνεια και τον θεμιτό ανταγωνισμό, ώστε να προσφέρει εκπαίδευση υψηλότερου επιπέδου στους επίδοξους δικαστές. Η ΕΕ σημειώνει το σχέδιο της Αλβανίας να βελτιώσει τα εργαλεία ΤΠ που έχουν στη διάθεσή τους τα δικαστήρια και ζητεί την έγκαιρη δημιουργία ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης υποθέσεων και την πάγια πλήρωση των εναπομεινουσών κενών θέσεων δικαστών ως κατεπείγουσας προτεραιότητας για την αποτελεσματικότητα της δικαιοσύνης.

Η ΕΕ σημειώνει ότι το νομοθετικό και θεσμικό πλαίσιο της Αλβανίας για την **καταπολέμηση της διαφθοράς** είναι εν μέρει ευθυγραμμισμένο με το κεκτημένο της ΕΕ. Η ΕΕ σημειώνει με θετικό πρόσημο ορισμένες τελεσίδικες καταδικαστικές αποφάσεις για κατηγορίες διαφθοράς κατά υψηλόβαθμων αξιωματούχων. Η ΕΕ υπογραμμίζει, ωστόσο, ότι η διαφθορά είναι διαδεδομένη στα περισσότερα πεδία του δημόσιου και του επιχειρηματικού βίου, μεταξύ άλλων σε όλους τους κλάδους της κεντρικής και τοπικής αυτοδιοίκησης και τους φορείς, και παραμένει πηγή σοβαρής ανησυχίας. Η ΕΕ σημειώνει επιπλέον τον συνολικά περιορισμένο μέχρι στιγμής αντίκτυπο των μέτρων κατά της διαφθοράς, ιδίως στους τομείς όπου ο κίνδυνος διαφθοράς είναι μεγαλύτερος. Η ΕΕ σημειώνει τα σχέδια της Αλβανίας να τροποποιήσει περαιτέρω το νομικό και θεσμικό της πλαίσιο για την καταπολέμηση της διαφθοράς, να μειώσει την περιπλοκότητά του και να εξασφαλίσει την αποτελεσματικότητά του. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι η Αλβανία πρέπει να σημειώσει αποφασιστική πρόοδο προς την αντιμετώπιση της ατιμωρησίας και του γενικευμένου και ευρέως διαδεδομένου φαινομένου της διαφθοράς, και σημειώνει ως θετικά τα σχέδια της Αλβανίας να ενισχύσει τις θεσμικές ικανότητες και τον συντονισμό των οργάνων πρόληψης της διαφθοράς, να εμπεδώσει τις επιχειρησιακές και ανθρώπινες ικανότητες του ειδικού εισαγγελέα για τη διαφθορά και το οργανωμένο έγκλημα και των συναφών δικαστηρίων, και να αναπτύξει ένα στέρεο ιστορικό επιδόσεων όσον αφορά τη συστημική καταστολή της διαφθοράς, ιδίως σε υψηλό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της οριστικής δήμευσης περιουσιακών στοιχείων. Η ΕΕ σημειώνει το σχέδιο της Αλβανίας να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα του πλαισίου πρόληψης της διαφθοράς, μεταξύ άλλων με τη συστηματική και ουσιαστική εφαρμογή των συστάσεων της ομάδας χωρών του Συμβουλίου της Ευρώπης κατά της διαφθοράς (GRECO). Η ΕΕ σημειώνει ότι είναι σημαντικό να εξασφαλίσει η Αλβανία ότι οι μελλοντικές νομικές αλλαγές της ποινικής νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένης της δυνητικής χορήγησης αμνηστίας, συνάδουν με το κεκτημένο της ΕΕ και τα ευρωπαϊκά πρότυπα και συντελούν στο σχέδιο της χώρας για σταθερή μείωση της διαφθοράς.

Η ΕΕ σημειώνει ότι το νομικό και θεσμικό πλαίσιο της Αλβανίας είναι εν μέρει ευθυγραμμισμένο με το κεκτημένο της ΕΕ και τα ευρωπαϊκά πρότυπα όσον αφορά τα **θεμελιώδη δικαιώματα** και υπογραμμίζει ότι η εφαρμογή πρέπει να ενισχυθεί ώστε να εξασφαλίζεται η απόλαυση των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην πράξη, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης των ικανοτήτων των ανεξάρτητων φορέων για τα θεμελιώδη δικαιώματα.

Η ΕΕ σημειώνει ότι εξακολουθούν να απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για να εξασφαλιστεί η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην Αλβανία. Η ΕΕ σημειώνει το σχέδιο της Αλβανίας να ευθυγραμμίσει το νομικό της πλαίσιο για την **προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα** με το κεκτημένο της ΕΕ και να ενισχύσει τη θεσμική ικανότητα του Επιτρόπου Προστασίας Πληροφοριών και Δεδομένων καθώς και των υπευθύνων επεξεργασίας του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα με στόχο την εξασφάλιση της αποτελεσματικής επιβολής του δικαιώματος, συμπεριλαμβανομένων μέτρων ευαισθητοποίησης του κοινού. Η ΕΕ υπογραμμίζει το σχέδιο της Αλβανίας για την αποτελεσματική διερεύνηση παραβιάσεων των δικαιωμάτων για την προστασία των δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων των παραβιάσεων μεγάλης κλίμακας.

Η ΕΕ σημειώνει ότι, όσον αφορά την **ελευθερία της έκφρασης**, το νομικό και θεσμικό πλαίσιο της Αλβανίας είναι εν μέρει ευθυγραμμισμένο με το κεκτημένο της ΕΕ και τα σχετικά ευρωπαϊκά πρότυπα, και ότι εξακολουθούν να απαιτούνται σημαντικές βελτιώσεις. Η ΕΕ σημειώνει ως θετικό το σχέδιο της Αλβανίας να καταστήσει δυνατή μια ριζική μεταρρύθμιση του νομικού και κανονιστικού πλαισίου και να θεσπίσει τα αναγκαία μέτρα εφαρμογής και επιβολής προκειμένου να ενισχυθούν η διαφάνεια της ιδιοκτησίας των μέσων ενημέρωσης, η πολυφωνία και η συντακτική ανεξαρτησία τους, η διαφάνεια της χρηματοδότησής τους με ιδιωτικούς και κρατικούς πόρους, η αυτονομία της ρυθμιστικής αρχής των μέσων ενημέρωσης καθώς και η ανεξαρτησία του κρατικού ραδιοτηλεοπτικού φορέα. Η ΕΕ σημειώνει ότι η ατμόσφαιρα λεκτικών και σωματικών επιθέσεων, εκστρατειών δυσφήμισης και στρατηγικών αγωγών προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού (SLAPP) κατά δημοσιογράφων δεν έχει βελτιωθεί και μένει ακόμη να αντιμετωπιστεί. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό η Αλβανία να καταργήσει πλήρως τις ποινικές διατάξεις περί εξύβρισης και δυσφήμισης και να ευθυγραμμίσει τις αστικές πτυχές της δυσφήμισης με τα ευρωπαϊκά πρότυπα. Η ΕΕ τονίζει ότι θα χρειαστεί προσεκτική παρακολούθηση με σκοπό την ουσιαστική εφαρμογή των τυπικών μέτρων και εγγυήσεων και τη μετουσίωσή τους σε απτές βελτιώσεις για την ασφάλεια καθώς και για το εργασιακό περιβάλλον των δημοσιογράφων. Οποιαδήποτε αλλαγή του νομικού πλαισίου θα πρέπει να συνάδει με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και τις συστάσεις, συμπεριλαμβανομένων των γνωμοδοτήσεων της Επιτροπής της Βενετίας, και να τίθεται σε διαβούλευση με φορείς μέσω ενημέρωσης και την κοινωνία των πολιτών χωρίς αποκλεισμούς.

Σε ό,τι αφορά την **ισότητα των φύλων και την απαγόρευση των διακρίσεων**, όπου η Αλβανία έχει επιτύχει μερική ευθυγράμμιση με το κεκτημένο της ΕΕ, η ΕΕ σημειώνει τα σχέδια της Αλβανίας να ευθυγραμμίσει πλήρως το νομικό της πλαίσιο για την απαγόρευση των διακρίσεων με το κεκτημένο της ΕΕ και να εξασφαλίσει την ουσιαστική εφαρμογή του, συμπεριλαμβανομένης της επιβολής από τον Επίτροπο για την Απαγόρευση των Διακρίσεων, μεταξύ άλλων και για τα ΛΟΑΤΚΙ άτομα. Η ΕΕ σημειώνει επίσης τα σχέδια της Αλβανίας να εξασφαλίσει την πλήρη ευθυγράμμιση με το κεκτημένο της ΕΕ για την ισότητα των φύλων, συμπεριλαμβανομένης της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, και συγκεκριμένα να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά την έμφυλη βία, να αυξήσει τη θεσμική ικανότητα, συμπεριλαμβανομένων των φορέων ισότητας, και να ενισχύσει τη βιωσιμότητα των καταφυγίων για τα θύματα βίας. Η ΕΕ υπογραμμίζει την ανάγκη να εξασφαλιστεί η έγκαιρη εφαρμογή των μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της ευθυγράμμισης των νομικών διατάξεων για την απαγόρευση των διακρίσεων, να καταπολεμηθούν τα εγκλήματα μίσους, η ρητορική μίσους και η έμφυλη βία, καθώς και να εξασφαλιστεί η ισότητα των φύλων. Η ΕΕ καλεί την Αλβανία να διαθέσει επαρκείς πόρους για την αύξηση της θεσμικής ικανότητας και την εξασφάλιση της βιωσιμότητας των υπηρεσιών για την αποκατάσταση και τη στήριξη των θυμάτων. Η Αλβανία δεσμεύεται να προωθήσει περαιτέρω τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.

Η ΕΕ σημειώνει το σχέδιο της Αλβανίας να διαφυλάξει και να ενισχύσει την προστασία των **δικαιωμάτων του παιδιού**, επεκτείνοντας τη διαθεσιμότητα υπηρεσιών σε επίπεδο τοπικής κοινότητας, προκειμένου να μειωθεί η ιδρυματοποίηση των παιδιών. Η ΕΕ σημειώνει ότι είναι σημαντικό η Αλβανία να σημειώσει αποφασιστική πρόοδο όσον αφορά την ολοκλήρωση της μετάβασης προς τη φροντίδα σε επίπεδο τοπικής κοινότητας, μεταξύ άλλων για τα παιδιά με αναπηρία. Η ΕΕ υπογραμμίζει την ανάγκη να εφαρμοστεί εγκαίρως η μεταρρύθμιση, προκειμένου να εξασφαλιστεί ο σεβασμός της αρχής του υπέρτερου συμφέροντος του παιδιού.

Σε ό,τι αφορά το **δικαίωμα ιδιοκτησίας**, η ΕΕ σημειώνει ότι η Αλβανία θέσπισε εκτελεστική νομοθεσία σχετικά με τον νόμο για το κτηματολόγιο και τον νόμο για την ολοκλήρωση των μεταβατικών διαδικασιών ιδιοκτησίας, αλλά ότι εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές προκλήσεις όσον αφορά την εφαρμογή. Ειδικότερα, σύμφωνα με τον χάρτη πορείας όσον αφορά τα κεφάλαια για το κράτος δικαίου, θα θεσπιστεί ένα αποτελεσματικό και διαφανές σύστημα καταχώρισης και ολοκληρωμένης διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων, το οποίο θα προσφέρει σαφείς και ασφαλείς τίτλους ιδιοκτησίας στην Αλβανία, ώστε να διασφαλιστεί το δικαίωμα ιδιοκτησίας μέσω μιας πλήρως ψηφιοποιημένης υπηρεσίας στην πράξη έως το 2030. Στο πλαίσιο αυτό, η Αλβανία έχει θέσει δύο ενδιάμεσους στόχους για το 2026 και το 2028, αντίστοιχα. Ο πρώτος στόχος αφορά την ψηφιοποίηση των κτηματολογικών χαρτών, ενώ ο δεύτερος αφορά την ολοκλήρωση της αρχικής καταχώρισης. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕ τονίζει επίσης ότι η Αλβανία πρέπει να διασφαλίσει τη δημοσίευση των κτηματολογικών χαρτών, σύμφωνα με τη διαδικασία ψηφιοποίησης, η οποία παραμένει μέχρι στιγμής περιορισμένη. Τονίζει ότι είναι σημαντικό για την Αλβανία να διασφαλίσει επίσης ότι, μετά τη δημοσίευση των επιμέρους κτηματολογικών χαρτών και την υποβολή από τους ενδιαφερόμενους των απαιτούμενων εγγράφων για την καταχώριση των περιουσιακών στοιχείων τους, η Κρατική Κτηματολογική Υπηρεσία, όπως ορίζεται στο ισχύον νομικό πλαίσιο, προβαίνει εντός της καθορισμένης προθεσμίας των 45 ημερών στην έκδοση του τελικού πιστοποιητικού ιδιοκτησίας ή ενημερώνει τους ενδιαφερόμενους ότι το εν λόγω περιουσιακό στοιχείο διεκδικείται και από τρίτους (είτε από το κράτος είτε από ιδιώτες), ώστε οι ενδιαφερόμενοι να μπορούν να προσφύγουν στη δικαιοσύνη. Επιπλέον, η ΕΕ καλεί την Κρατική Υπηρεσία Κτηματολογίου να θέσει σε εφαρμογή ισχυρά μέτρα για την καταπολέμηση της διαφθοράς μέσω ενός σχεδίου για την ακεραιότητα κατά της διαφθοράς (AIP), το οποίο θα αντικατοπτρίζει τις παρατηρήσεις των ενδιαφερόμενων μερών με σκοπό τη βελτίωση της διαφάνειας, της αποτελεσματικότητας και της λογοδοσίας στην παροχή υπηρεσιών από το 2025 και μετά, όπως προβλέπεται στον χάρτη πορείας όσον αφορά τα κεφάλαια για το κράτος δικαίου. Υπογραμμίζει επίσης ότι η λήψη περιοδικών και διεξοδικών διευκρινίσεων σχετικά με την εφαρμογή του AIP παραμένει καίριας σημασίας. Η ΕΕ τονίζει ότι ο «Οργανισμός για την εξέταση των περιουσιακών στοιχείων» θα πρέπει επίσης να λειτουργεί με πλήρη διαφάνεια. Ζητεί να καθοριστεί ρεαλιστικό χρονοδιάγραμμα για την εκτέλεση πιθανών αποζημιώσεων που θα ολοκληρωθεί έως το 2026, όπως προβλέπεται στον χάρτη πορείας για το κράτος δικαίου. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕ καλεί τις αλβανικές αρχές να ασχοληθούν επίσης με το ζήτημα των παραπονημένων εγγράφων, όπως περιγράφεται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου για τη διεύρυνση του Δεκεμβρίου 2023. Επιπλέον, η ΕΕ επαναλαμβάνει ότι η αναθεώρηση της νομοθεσίας για τις επενδύσεις σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές της ΕΕ εξακολουθεί να αποτελεί ζήτημα ύψιστης προτεραιότητας που πρέπει να αντιμετωπιστεί έως το 2026, όπως προβλέπεται στο θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων του σχεδίου ανάπτυξης. Ειδικότερα, καλεί τις αλβανικές αρχές να διασφαλίσουν ότι οι απαλλοτριώσεις στο όνομα του «δημόσιου συμφέροντος» συνοδεύονται από δίκαιες αποζημιώσεις προς τους νόμιμους ιδιοκτήτες. Τονίζει επίσης ότι μια σαφής διαδικασία ταξινόμησης των ακινήτων (αρόσιμη γη ή οικοδομήσιμη γη) θα συμβάλει στην πρόληψη εσφαλμένων ταξινομήσεων ή πράξεων κατάχρησης. Η ΕΕ σημειώνει το σχέδιο της Αλβανίας να εξασφαλίσει αποτελεσματική δικαστική προστασία και συνεπή εφαρμογή των δικαστικών αποφάσεων, ιδίως των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στον συγκεκριμένο τομέα.

Η ΕΕ σημειώνει τα σχέδια της Αλβανίας για την προστασία και την προαγωγή των δικαιωμάτων των ατόμων που ανήκουν σε **μειονότητες**, σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις της και τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα, μεταξύ άλλων με τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής του νομοθετικού πλαισίου. Συνεχίζει να παροτρύνει την Αλβανία να θεσπίσει τους εναπομένοντες εκτελεστικούς κανονισμούς σχετικά με τον αυτοπροσδιορισμό και άλλα συναφή δικαιώματα και τη χρήση των γλωσσών των εθνικών μειονοτήτων στις επαφές τους με διοικητικούς φορείς και δημόσιες αρχές έως το τέλος του 2024, όπως προβλέπεται στον χάρτη πορείας για το κράτος δικαίου. Τονίζει ότι η ταχεία έγκριση και εφαρμογή των εν λόγω εσωτερικών κανονισμών σε ολόκληρο το έδαφός της θα πρέπει να συνάδουν με τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα, με τη συμμετοχή όλων των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου για τη διεύρυνση του Δεκεμβρίου 2023. Κατά τη θέσπιση των προαναφερθέντων εσωτερικών κανονισμών, η ΕΕ καλεί τις αλβανικές αρχές να διασφαλίσουν ότι το δικαίωμα του ελεύθερου αυτοπροσδιορισμού θα γίνεται σεβαστό τόσο στη νομοθεσία όσο και στην πράξη σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα. Η ΕΕ σημειώνει επίσης την ανάγκη να ενισχυθεί η θεσμική ικανότητα της Κρατικής Επιτροπής για τις Εθνικές Μειονότητες και τις τοπικές αρχές. Σε ό,τι αφορά τους Ρομά και την αιγυπτιακή μειονότητα, η ΕΕ σημειώνει τα σχέδια της Αλβανίας να τηρήσει τις δεσμεύσεις της δήλωσης του Πόζναν στον τομέα της εκπαίδευσης, της απασχόλησης, της στέγασης και της υγείας και να ενισχύσει το εθνικό σημείο επαφής για τους Ρομά. Η ΕΕ καλεί την Αλβανία να διαθέσει επαρκείς εθνικούς πόρους για την εφαρμογή των μέτρων πολιτικής και να ενισχύσει τον συντονισμό στον τομέα αυτό. Σημειώνει επίσης ότι η Αλβανία έχει θεσπίσει διατάξεις που επιτρέπουν στα άτομα που ανήκουν σε μειονότητες να διαφυλάσσουν και να αναπτύσσουν την πολιτιστική τους κληρονομιά και να προωθούν τη γνώση της ιστορίας τους.

Η ΕΕ τονίζει ότι η Αλβανία πρέπει να εξασφαλίσει την πλήρη ευθυγράμμιση του νομοθετικού της πλαισίου με το κεκτημένο της ΕΕ κατά την προσχώρηση, ώστε να εξασφαλίσει την πλήρη απόλαυση των **δικαιωμάτων που απορρέουν από την ιθαγένεια της ΕΕ**.

4. Κεφάλαιο 24 - Δικαιοσύνη, ελευθερία και ασφάλεια

Η ΕΕ σημειώνει ότι η Αλβανία διαθέτει νομικό και θεσμικό πλαίσιο για την **καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος**, αν και πρέπει να εγκριθούν τροποποιήσεις στο πλαίσιο αυτό προκειμένου να ευθυγραμμιστεί πλήρως με το κεκτημένο της ΕΕ, το οποίο περιλαμβάνει νομοθεσία σχετικά με την ποινικοποίηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, καθώς και σχετικά με την ανάκτηση και τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι η συνεργασία της Αλβανίας στον τομέα της επιβολής του νόμου με τα κράτη μέλη της ΕΕ, τον CEPOL, την Ευρωπόλ και την Eurojust, καθώς και η εξαιρετικά ενεργός συμμετοχή στην EMPACT, αποφέρουν θετικά αποτελέσματα. Η ΕΕ σημειώνει ότι οι προσπάθειες αυτές θα πρέπει να ενισχυθούν περαιτέρω. Η ΕΕ υπογραμμίζει επίσης ότι απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για την εδραίωση του ιστορικού επιδόσεων όσον αφορά τις έρευνες, τις διώξεις, τις τελεσίδικες καταδικαστικές αποφάσεις και την κατάσχεση και δήμευση περιουσιακών στοιχείων που σχετίζονται με το οργανωμένο έγκλημα και τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, καθώς και την προληπτική και αποτελεσματική διεθνή συνεργασία. Η ΕΕ σημειώνει ότι η Αλβανία θα πρέπει να παράσχει επαρκείς πόρους στους θεσμούς για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος. Η ΕΕ σημειώνει επίσης το σχέδιο της Αλβανίας να εξασφαλίσει ότι οι ποινικές διαδικασίες συνοδεύονται συστηματικά από χρηματοοικονομικές έρευνες εξαρχής και να αναπτύξει ικανότητα αντιμετώπισης πολύπλοκων χρηματοοικονομικών ερευνών. Η ΕΕ σημειώνει επίσης τη δέσμευση της Αλβανίας να αυξήσει τις περιπτώσεις κατάσχεσης και δήμευσης περιουσιακών στοιχείων, να δεσμεύσει περιουσιακά στοιχεία που σχετίζονται με εγκληματικές δραστηριότητες και να προωθήσει την επαναχρησιμοποίησή τους για κοινωνικούς σκοπούς.

Η ΕΕ σημειώνει ότι η Αλβανία έχει διαγραφεί από τον κατάλογο της ομάδας χρηματοοικονομικής δράσης (FATF) με τις περιοχές δικαιοδοσίας που τελούν υπό αυξημένη παρακολούθηση μετά την αναστολή του σχεδιαζόμενου προγράμματος φορολογικής αμνηστίας και εθελοντικής φορολογικής συμμόρφωσης. Η ΕΕ σημειώνει ότι είναι σημαντικό για την Αλβανία να διασφαλίσει ότι οι μελλοντικές νομικές αλλαγές στο ποινικό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων πιθανών αμνηστιών και εθελοντικών προγραμμάτων φορολογικής συμμόρφωσης, συνάδουν με τα σχέδια της χώρας και προωθούν την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και ευθυγραμμίζονται με το σχετικό κεκτημένο της ΕΕ και τα διεθνή πρότυπα, όπως αυτά που καθορίζονται από τη Moneyval και την FATF.

Η ΕΕ καλεί την Αλβανία να θεσπίσει όλη την αναγκαία νομοθεσία και τα μέτρα εφαρμογής στον τομέα του **κυβερνοεγκλήματος** και να προσχωρήσει στο δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο της Σύμβασης της Βουδαπέστης για την αποτελεσματική καταπολέμηση του κυβερνοεγκλήματος. Η ΕΕ σημειώνει ότι η Αλβανία θα πρέπει να αναπτύξει στέρεο ιστορικό επιδόσεων όσον αφορά την πρόληψη και την καταστολή του κυβερνοεγκλήματος, ιδίως μέσω της καθιέρωσης αποτελεσματικότερης αντίδρασης των αρχών επιβολής του νόμου με έμφαση στον εντοπισμό, την ιχνηλασιμότητα και τη δίωξη των κυβερνοεγκληματιών.

Η ΕΕ σημειώνει το σχέδιο της Αλβανίας να ποινικοποιήσει όλες τις μορφές **σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών** και καλεί την Αλβανία να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στην προστασία και την πρόληψη (συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης της επαναθυματοποίησης) της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών εντός και εκτός διαδικτύου.

Η ΕΕ σημειώνει ότι στην Αλβανία είναι διαθέσιμος μεγάλος αριθμός πυροβόλων όπλων και καλεί την Αλβανία να μειώσει την παράνομη κατοχή και **διακίνηση πυροβόλων όπλων**. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι η Αλβανία πρέπει να ευθυγραμμίσει τις δράσεις της με τους στόχους του περιφερειακού χάρτη πορείας για τον καλύτερο έλεγχο των φορητών όπλων και του ελαφρού οπλισμού (SALW) στα Δυτικά Βαλκάνια. Η ΕΕ σημειώνει επίσης το σχέδιο της Αλβανίας να εντείνει τις προσπάθειές της για την ευαισθητοποίηση, την προσέγγιση και την εκπαίδευση σχετικά με τους κινδύνους που σχετίζονται με την κατάχρηση, την παράνομη κατοχή και τη διακίνηση πυροβόλων όπλων/SALW, καθώς και για τη μείωση των παράνομων πυροβόλων όπλων μέσω της νομιμοποίησης, της οικειοθελούς παράδοσης και της απενεργοποίησης.

Η ΕΕ σημειώνει ότι η Αλβανία είναι χώρα προέλευσης, διέλευσης και προορισμού της **εμπορίας ανθρώπων** και πρέπει να ενισχύσει τα μέτρα της για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων με έμφαση στις σοβαρές επιπτώσεις για τις γυναίκες και τα κορίτσια. Η ΕΕ υπογραμμίζει το σχέδιο της Αλβανίας να ενισχύσει τον έγκαιρο εντοπισμό και την προστασία των θυμάτων μέσω προσέγγισης επικεντρωμένης στα θύματα, η οποία θα πρέπει να ενσωματωθεί καλύτερα και με συνεκτικότερο τρόπο στις έρευνες και τις διώξεις. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι η Αλβανία πρέπει να αναπτύξει στέρεο ιστορικό επιδόσεων όσον αφορά τις προληπτικές έρευνες, τις διώξεις και τις τελεσίδικες καταδικαστικές αποφάσεις στον τομέα αυτό.

Η ΕΕ σημειώνει ότι οι αρχές επιβολής του νόμου της Αλβανίας έχουν ικανοποιητικό επίπεδο **συνεργασίας στον τομέα των ναρκωτικών** με τις αντίστοιχες αρχές των κρατών μελών της ΕΕ. Η ΕΕ καλεί την Αλβανία να θεσπίσει ένα γενικό στρατηγικό πλαίσιο στον τομέα των ναρκωτικών. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι, πέραν της θέσπισης επίσημου πλαισίου, θα είναι ζωτικής σημασίας η Αλβανία να επιδείξει μια γενική στρατηγική προσέγγιση για την αποτελεσματική και συνεκτική καταπολέμηση της καλλιέργειας, της παρασκευής και της διακίνησης ναρκωτικών. Η ΕΕ σημειώνει επίσης το σχέδιο της Αλβανίας να ενισχύσει και να καταστήσει λειτουργικό το θεσμικό της πλαίσιο, ιδίως με τη θέσπιση Εθνικού Παρατηρητηρίου για τα Ναρκωτικά και επιχειρησιακού εθνικού συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με νέες ψυχοδραστικές ουσίες. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι η Αλβανία πρέπει να αναπτύξει στέρεο ιστορικό επιδόσεων όσον αφορά την κατάσχεση και την καταστροφή ναρκωτικών καθώς και τη δήμευση των αντίστοιχων περιουσιακών στοιχείων.

Η ΕΕ σημειώνει ότι η Αλβανία διαθέτει στρατηγικό, νομικό και θεσμικό πλαίσιο για την **καταπολέμηση της τρομοκρατίας**, το οποίο πρέπει να τροποποιηθεί προκειμένου να ευθυγραμμιστεί πλήρως με το κεκτημένο της ΕΕ. Η ΕΕ σημειώνει το σχέδιο της Αλβανίας να παράσχει επαρκείς πόρους, να βελτιώσει τη διυπηρεσιακή και διεθνή συνεργασία και να ενισχύσει τους μηχανισμούς διαχείρισης και παραπομπής υποθέσεων. Η ΕΕ σημειώνει τις προσπάθειες που έχουν καταβληθεί για την πρόληψη και την καταπολέμηση του βίαιου εξτρεμισμού (CVE), ιδίως με την εδραίωση του Κέντρου CVE. Καίτοι εξαίρει τις προσπάθειες που έχουν καταβληθεί, η ριζοσπαστικοποίηση στις φυλακές και η διάδοση τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο εξακολουθούν να χρήζουν προσοχής. Η ΕΕ σημειώνει ότι η περιφερειακή συνεργασία και η ανταλλαγή ευαίσθητων πληροφοριών με την Ευρώπη και τα κράτη μέλη είναι ικανοποιητικές. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι απαιτούνται περαιτέρω εργασίες για την αντιμετώπιση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, ιδίως με τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των ερευνών για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Η ΕΕ σημειώνει επίσης ότι η Αλβανία βρίσκεται σε διαδικασία τροποποίησης της νομοθεσίας της που ρυθμίζει τη χρήση των καταστάσεων ονομάτων επιβατών (PNR) με σκοπό την ενίσχυση της ικανότητας καταπολέμησης της τρομοκρατίας και των σοβαρών αξιόποινων πράξεων που συνδέονται με τα αεροπορικά ταξίδια.

Η ΕΕ σημειώνει ότι η Αλβανία δεσμεύεται να προστατεύει τις **υποδομές ζωτικής σημασίας** μέσω της αναθεώρησης του νομικού της πλαισίου για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων, της βελτίωσης των ικανοτήτων εντοπισμού υποδομών ζωτικής σημασίας και του σχεδιασμού κριτηρίων για τη διαχείρισή τους, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης κινδύνου. Η Αλβανία θα πρέπει να μεριμνήσει για την ασφαλή ανάπτυξη των δικτύων 5G, παράλληλα με την ολοκληρωμένη εφαρμογή της εργαλειοθήκης της ΕΕ για την κυβερνοασφάλεια του 5G.

Η ΕΕ σημειώνει ότι η Αλβανία έχει κατοχυρώσει στη νομοθεσία της τις βασικές αρχές της **δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές, αστικές και εμπορικές υποθέσεις**, αλλά ότι απαιτείται περαιτέρω ευθυγράμμιση με το κεκτημένο της ΕΕ. Η ΕΕ σημειώνει το σχέδιο της Αλβανίας να επικυρώσει τις εναπομένουσες σχετικές διεθνείς συμβάσεις στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας, ιδίως τη Σύμβαση της Χάγης για τις συμφωνίες παρέκτασης της δικαιοδοσίας (2005). Η ΕΕ καλεί επίσης την Αλβανία να ενισχύσει τη διοικητική της ικανότητα ώστε να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της ΕΕ όσον αφορά τη δικαστική συνεργασία σε ποινικές, αστικές και εμπορικές υποθέσεις.

Η ΕΕ σημειώνει ότι, όσον αφορά τη **μετανάστευση**, η Αλβανία πρέπει να επικαιροποιήσει την ολοκληρωμένη εθνική στρατηγική της για τη μετανάστευση και το σχετικό σχέδιο δράσης της, και να συνεχίσει να εφαρμόζει το σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα Δυτικά Βαλκάνια που υπέβαλε η Επιτροπή τον Δεκέμβριο του 2022. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι η Αλβανία πρέπει επίσης να αναπτύξει, να εφαρμόσει, να δοκιμάσει και να χρηματοδοτήσει επαρκώς το σχέδιο έκτακτης ανάγκης σε περίπτωση σημαντικού αριθμού αφίξεων μεταναστών και αιτούντων άσυλο. Η ΕΕ σημειώνει επίσης το σχέδιο της Αλβανίας να εγκρίνει τις αναγκαίες τροποποιήσεις στον τομέα της νόμιμης μετανάστευσης ώστε να ευθυγραμμιστεί με ορισμένες διατάξεις για την οικογενειακή επανένωση, με την ενιαία άδεια και με τις πρόσφατες αλλαγές σχετικά με την μπλε κάρτα της ΕΕ. Η ΕΕ καλεί την Αλβανία να εγκρίνει τροποποιήσεις στον τομέα της αντικανονικής μετανάστευσης, μεταξύ άλλων, προκειμένου να ευθυγραμμιστεί με την οδηγία για τις κυρώσεις κατά των εργοδοτών¹. Η ΕΕ εκφράζει ικανοποίηση για την επανεκχώρηση των ερευνητικών εξουσιών στον Κλάδο της Αστυνομίας Συνόρων και Μετανάστευσης. Η ΕΕ σημειώνει ότι η στελέχωση και η ικανότητα αυτού του Κλάδου πρέπει να αυξηθούν. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι η συνεργασία της Αλβανίας με τα κράτη μέλη και τον Frontex για τις επιχειρήσεις επανεισδοχής και επιστροφής είναι ιδιαίτερα ικανοποιητική. Η ΕΕ καλεί την Αλβανία να εξασφαλίσει επαρκείς ικανότητες υποδοχής και να εφαρμόσει διαδικασίες επιστροφής σύμφωνα με τη νομοθεσία περί αλλοδαπών και το κεκτημένο της ΕΕ.

Η ΕΕ σημειώνει τη συνεργασία με τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο για την ενίσχυση του εθνικού συστήματος **ασύλου** και υποδοχής. Η ΕΕ καλεί την Αλβανία να εφαρμόσει ποιοτικά τον πρόσφατο νόμο για το άσυλο και να αναπτύξει τις αναγκαίες πρόσθετες διοικητικές ικανότητες, εξασφαλίζοντας παράλληλα περαιτέρω ευθυγράμμιση με το κεκτημένο. Η ΕΕ καλεί επίσης την Αλβανία να προβαίνει σε συστηματικές παραπομπές στη διαδικασία ασύλου. Η ΕΕ σημειώνει επίσης το σχέδιο της Αλβανίας να χειριστεί τους αιτούντες άσυλο μέσω της άμεσης στήριξης και των υπηρεσιών της κυβέρνησης. Η ΕΕ σημειώνει ότι το ζήτημα των πολυάριθμων αλβανών πολιτών που υποβάλλουν αβάσιμες αιτήσεις ασύλου στα κράτη μέλη της ΕΕ εξακολουθεί να απαιτεί συνεχείς και αδιάκοπες προσπάθειες.

¹ Οδηγία 2009/52/ΕΚ

Η ΕΕ σημειώνει ότι η **πολιτική θεωρήσεων** της Αλβανίας δεν είναι ακόμη πλήρως ευθυγραμμισμένη με τη σχετική πολιτική της ΕΕ. Η ΕΕ υπενθυμίζει ότι η προσωρινή άρση των απαιτήσεων θεώρησης δεν συνάδει με το κεκτημένο της ΕΕ. Η ΕΕ σημειώνει ότι η Αλβανία έχει περιγράψει σχέδιο ευθυγράμμισης της πολιτικής της στον τομέα των θεωρήσεων με την ΕΕ και καλεί την Αλβανία να δώσει συνέχεια στο θέμα αυτό εγκαίρως. Η ΕΕ σημειώνει επίσης ότι τα συστήματα πληροφοριών της Αλβανίας θα απαιτήσουν πρόσθετες τεχνικές προσαρμογές προκειμένου να συμμορφωθούν με το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS).

Η ΕΕ σημειώνει την ικανοποιητική και συνεχή επιχειρησιακή συνεργασία με τον Frontex για την επιτήρηση των συνόρων μέσω της κοινής επιχείρησης που έχει αναπτυχθεί από το 2019, όσον αφορά το **Σένγκεν και τα εξωτερικά σύνορα**. Η ΕΕ υπενθυμίζει ότι μέρος του κεκτημένου Σένγκεν θα εφαρμοστεί στην Αλβανία μόνο μετά από απόφαση του Συμβουλίου περί άρσης των ελέγχων των προσώπων στα εσωτερικά σύνορα, η οποία θα ληφθεί με βάση την εφαρμοστέα διαδικασία αξιολόγησης Σένγκεν όσον αφορά την ετοιμότητα της Αλβανίας και λαμβανομένης υπόψη έκθεσης της Επιτροπής που θα επιβεβαιώνει ότι η Αλβανία εξακολουθεί να τηρεί τις σχετικές με το κεκτημένο Σένγκεν δεσμεύσεις που ανέλαβε κατά τις ενταξιακές της διαπραγματεύσεις. Η ΕΕ σημειώνει το σχέδιο της Αλβανίας να αντιμετωπίσει το υψηλό ποσοστό εναλλαγής υπαλλήλων στα σύνορα.

Σε ό,τι αφορά την **παραχάραξη και την κιβδηλεία του ευρώ**, η ΕΕ σημειώνει το σχέδιο της Αλβανίας να επιδιώξει περαιτέρω ανταλλαγές πληροφοριών με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπόλ και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, σύμφωνα με τις αντίστοιχες συμφωνίες συνεργασίας για την προστασία του ευρώ από την παραχάραξη και την κιβδηλεία.

5. Οικονομικά κριτήρια

Η ΕΕ σημειώνει ότι η Αλβανία βρίσκεται σε καλό δρόμο για να καταστεί **λειτουργούσα οικονομία της αγοράς**. Η ΕΕ σημειώνει ότι η Αλβανία καταγράφει πρόοδο ως προς την ικανότητά της να αντιμετωπίζει ανταγωνιστικές πιέσεις και τις δυνάμεις της αγοράς στο πλαίσιο της Ένωσης, Η ΕΕ υπογραμμίζει τη συνεχιζόμενη ευρεία εγχώρια συναίνεση σχετικά με τις θεμελιώδεις αρχές της οικονομικής πολιτικής, περιλαμβανομένου του περιορισμένου ρόλου του κράτους στην οικονομία και της πολιτικής δέσμευσης για την ελευθέρωση της αγοράς. Η ΕΕ σημειώνει ότι, παρά την κάποια πρόοδο που σημειώθηκε τα τελευταία έτη, η χαμηλή ασφάλεια δικαίου, το υψηλό επίπεδο άτυπης οικονομικής δραστηριότητας, το χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης του χρηματοπιστωτικού τομέα και οι δυσκολίες όσον αφορά την καταχώριση τίτλων εγγείου ιδιοκτησίας εξακολουθούν να περιορίζουν την αποτελεσματική λειτουργία της οικονομίας της αγοράς, πράγμα που αντικατοπτρίζεται στην αργή σύγκλιση και ανάπτυξη κάτω από το επίπεδο των δυνατοτήτων της χώρας. Η ΕΕ καλεί την Αλβανία να λάβει συστηματικά και διεξοδικά υπόψη τόσο τις συστάσεις πολιτικής της ΕΕ που περιέχονται στις διαδοχικές δέσμες διεύρυνσης όσο και τις από κοινού συμφωνηθείσες κατευθύνσεις πολιτικής στο πλαίσιο των κοινών συμπερασμάτων του οικονομικού και δημοσιονομικού διαλόγου μεταξύ της ΕΕ και των Δυτικών Βαλκανίων, καθώς και τις επικείμενες δεσμεύσεις στο πλαίσιο του σχεδίου ανάπτυξης, οι οποίες αναμένεται να βοηθήσουν την Αλβανία να εκπληρώσει τα οικονομικά κριτήρια. Παρά τα σημαντικά κενά που εξακολουθούν να υπάρχουν σε σύγκριση με το περιφερειακό και το ευρωπαϊκό επίπεδο, η ΕΕ υπογραμμίζει ότι οι υποδομές ενέργειας και μεταφορών της Αλβανίας, η ψηφιοποίηση της οικονομίας και τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα έχουν βελτιωθεί σημαντικά. Η ΕΕ σημειώνει επίσης ότι οι επενδύσεις σε όλους τους τομείς των υλικών υποδομών πρέπει να συνεχιστούν σε υψηλό επίπεδο, σε συνδυασμό με τη βελτίωση της διαχείρισης των δημόσιων επενδύσεων και των μεταρρυθμίσεων διακυβέρνησης. Η ΕΕ καλεί την Αλβανία να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητά της, η οποία επί του παρόντος παρεμποδίζεται από την έλλειψη επιχειρηματικής και τεχνολογικής τεχνογνωσίας, τις μη καλυπτόμενες επενδυτικές ανάγκες στην ανθρώπινη ανάπτυξη και τις σταθερά χαμηλές δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη μέσω υψηλότερης ποιότητας και επιπέδων εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων καθώς και μέσω κινήτρων για επενδύσεις στην έρευνα. Η ΕΕ καλεί επίσης την Αλβανία να αυξήσει την κάλυψη και την επάρκεια της κοινωνικής προστασίας και της ασφάλισης υγείας ώστε να μειωθεί το ποσοστό του πληθυσμού που διατρέχει κίνδυνο φτώχειας, προκειμένου να καταστεί δυνατή η χωρίς αποκλεισμούς και κοινωνικά ισορροπημένη οικονομική ανάπτυξη.

6. Κεφάλαιο 5 - Δημόσιες συμβάσεις

Η ΕΕ σημειώνει το υψηλό επίπεδο ευθυγράμμισης της Αλβανίας με το κεκτημένο της ΕΕ στο πλαίσιο των **κλασικών τομέων και των υπηρεσιών κοινής ωφελείας**. Η ΕΕ καλεί την Αλβανία να επανεξετάσει τα κατώτατα όρια για τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών ώστε να ευθυγραμμιστούν οι ελάχιστες περίοδοι που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, καθώς και οι προθεσμίες για την υποβολή προσφυγών, με τις οδηγίες της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις. Η ΕΕ σημειώνει επίσης ότι στον τομέα των παραχωρήσεων, η Αλβανία ευθυγραμμίζεται εν μέρει με το κεκτημένο της ΕΕ. Η ΕΕ καλεί την Αλβανία να ευθυγραμμιστεί περαιτέρω για να αντιμετωπίσει, μεταξύ άλλων, ζητήματα όπως οι αυτόκλητες προτάσεις, ο λειτουργικός κίνδυνος, το νομοθετικό πεδίο εφαρμογής. Η ΕΕ υπογραμμίζει το υψηλό επίπεδο ευθυγράμμισης της Αλβανίας με το κεκτημένο της ΕΕ όσον αφορά τις **προμήθειες στον τομέα της άμυνας**.

Η ΕΕ σημειώνει τη μέτρια προετοιμασία της Αλβανίας όσον αφορά την **ικανότητα εφαρμογής και επιβολής** στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι το σύστημα δημόσιων συμβάσεων θα πρέπει να δίνει μεγαλύτερη έμφαση στη διαφάνεια, την ακεραιότητα και τον ανταγωνισμό στις δημόσιες συμβάσεις πέραν της έμφασης στην αποτελεσματικότητα. Η ΕΕ καλεί την Αλβανία να ενισχύσει τη στήριξη των αναθετουσών αρχών μέσω της Υπηρεσίας Δημόσιων Συμβάσεων για την περαιτέρω βελτίωση της λειτουργίας του συστήματος δημόσιων συμβάσεων.

Η ΕΕ υπογραμμίζει το υψηλό επίπεδο ευθυγράμμισης της Αλβανίας με την οδηγία για τα **διορθωτικά μέτρα**. Η ΕΕ σημειώνει ότι η εφαρμογή από την Αλβανία ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης ηλεκτρονικών προσφυγών και ηλεκτρονικών καταγγελιών για την ηλεκτρονική υποβολή και διαχείριση υποθέσεων έχει εξασφαλίσει υψηλό επίπεδο διαφάνειας και βελτιωμένη έγκαιρη διεκπεραίωση των καταγγελιών. Η ΕΕ καλεί την Αλβανία να βελτιώσει την ικανότητα της Επιτροπής Δημόσιων Συμβάσεων να χειρίζεται μεγάλο αριθμό καταγγελιών.

7. Κεφάλαιο 18 - Στατιστικά στοιχεία

Η ΕΕ σημειώνει ότι η **στατιστική υποδομή** της Αλβανίας είναι εν μέρει σύμφωνη με το κερτημένο της ΕΕ. Η ΕΕ καλεί την Αλβανία να διαθέσει επαρκείς πόρους στον τομέα των στατιστικών προκειμένου να επιτευχθεί πλήρης ευθυγράμμιση με το κερτημένο της ΕΕ.

Η ΕΕ σημειώνει ότι η Αλβανία έχει εφαρμόσει την κύρια **ταξινόμηση της ΕΕ** με διαφορετικά επίπεδα συμμόρφωσης με το κερτημένο. Η ΕΕ καλεί την Αλβανία να εξασφαλίσει τις περαιτέρω αναγκαίες εργασίες για τα στατιστικά μητρώα ώστε να διασφαλιστεί η πλήρης συμμόρφωση με το κερτημένο της ΕΕ.

Η ΕΕ υπογραμμίζει τη μερική ευθυγράμμιση της Αλβανίας με το κερτημένο της ΕΕ για τις **τομιακές στατιστικές**. Η ΕΕ καλεί την Αλβανία να σημειώσει περαιτέρω πρόοδο σε όλους τους στατιστικούς τομείς προκειμένου να επιτευχθεί πλήρης ευθυγράμμιση.

8. Κεφάλαιο 32 - Δημοσιονομικός έλεγχος

Η ΕΕ σημειώνει ότι η Αλβανία έχει ευθυγραμμιστεί εν μέρει με το κερτημένο της ΕΕ για τον **εσωτερικό έλεγχο των δημόσιων οικονομικών** και ότι το νομοθετικό πλαίσιο της Αλβανίας είναι σε γενικές γραμμές ευθυγραμμισμένο με τα πρότυπα της ΕΕ. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι το σύστημα εσωτερικού ελέγχου είναι μόνο εν μέρει αποτελεσματικό και ότι η λογοδοσία των διευθυντικών στελεχών παραμένει στην πράξη περιορισμένη. Η ΕΕ καλεί την Αλβανία να βελτιώσει την εφαρμογή αποτελεσματικού εσωτερικού ελέγχου και να ενισχύσει την παρακολούθηση από την Κεντρική Μονάδα Εναρμόνισης.

Η ΕΕ καλεί την Αλβανία να αυξήσει τον αντίκτυπο των **καθηκόντων** εσωτερικού και εξωτερικού **ελέγχου** ώστε να συμμορφωθεί πλήρως με τα επαγγελματικά πρότυπα και τις αρχές της ΕΕ.

Η ΕΕ καλεί την Αλβανία να ευθυγραμμίσει πλήρως την εθνική της νομοθεσία με την οδηγία της ΕΕ σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης σε βάρος των **οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ**.

Η ΕΕ καλεί την Αλβανία να καθιερώσει επίσημα και να ενισχύσει τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρμόδιων αρχών για την **προστασία του ευρώ από την παραχάραξη και την κίβδηλεια**.

* * *

Λαμβάνοντας υπόψη την παρούσα κατάσταση των προετοιμασιών της Αλβανίας, η ΕΕ σημειώνει ότι, με την προϋπόθεση ότι η Αλβανία πρέπει να συνεχίσει να σημειώνει πρόοδο όσον αφορά την ευθυγράμμιση με το κεκτημένο της ΕΕ και τα σχετικά ευρωπαϊκά πρότυπα που καλύπτονται από την ομάδα κεφαλαίων 1 και την εφαρμογή τους, θα πρέπει να πληρούνται τα ακόλουθα *ενδιάμεσα κριτήρια αξιολόγησης*, προτού εφαρμοστούν τα επόμενα στάδια στη διαπραγματευτική διαδικασία της ομάδας κεφαλαίων:

- σε οριζόντιο επίπεδο για την ομάδα κεφαλαίων 1, η Αλβανία διασφαλίζει τη στενή και μόνιμη παρακολούθηση της διαρκούς εφαρμογής των χαρτών πορείας για το κράτος δικαίου, τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης και τη λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών μέσω ενός ισχυρού και διεπιστημονικού μηχανισμού, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στην επάρκεια των ανθρώπινων και των χρηματοδοτικών πόρων, τη θεσμική ικανότητα, την τήρηση των καθορισμένων προθεσμιών και τον ενεργό διάλογο με την κοινωνία των πολιτών.

Κεφάλαιο 23 – Δικαστικό σύστημα και θεμελιώδη δικαιώματα

Η Αλβανία υλοποιεί περαιτέρω τη συνολική της μεταρρύθμιση της δικαιοσύνης, βελτιώνοντας την αμεροληψία, την ανεξαρτησία, τη λογοδοσία, τον επαγγελματισμό, την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα του δικαστικού συστήματος. Συγκεκριμένα, η Αλβανία θα εκπληρώσει αυτό το κριτήριο αξιολόγησης μόλις επιτύχει τα εξής:

- Συνέχιση της ορθής εφαρμογής της μεταρρύθμισης της δικαιοσύνης, η οποία θα πρέπει να παγιωθεί σύμφωνα με το σχετικό κεκτημένο της ΕΕ και τα ευρωπαϊκά πρότυπα, μεταξύ άλλων με την περαιτέρω ενίσχυση της ικανότητας, της αποτελεσματικότητας και της ανεξαρτησίας, συμπεριλαμβανομένων των αρχών της ακεραιότητας, της αξιοκρατίας και της διαφάνειας, των αυτοδιοικούμενων οργάνων του δικαστικού σώματος, ιδίως του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου και του Ανώτατου Εισαγγελικού Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένου του διορισμού των μελών τους·
- Ενίσχυση της ανεξαρτησίας και της λογοδοσίας με την ομαλή ολοκλήρωση της διαδικασίας ελέγχου, υπό την εποπτεία της Διεθνούς Επιχείρησης Παρακολούθησης, και διαρκής λογοδοσία και ακεραιότητα στο δικαστικό σύστημα σε όλα τα επίπεδα μετά τον έλεγχο από τον κατάλληλα επιφορτισμένο Ανώτατο Επιθεωρητή Δικαιοσύνης, το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο και το Ανώτατο Εισαγγελικό Συμβούλιο, μεταξύ άλλων με ενδεδειγμένες αξιολογήσεις, συστηματική και αποτελεσματική επαλήθευση των δημοσιοποιήσεων περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με τα υψηλά πρότυπα που καθορίζονται με τον έλεγχο, συνεπή εφαρμογή αξιοκρατικών διορισμών και προαγωγών και διασφάλιση της συστημικής ανθεκτικότητας του δικαστικού συστήματος σε απόπειρες αθέμιτης εσωτερικής και εξωτερικής επιρροής·

- Βελτίωση της ποιότητας του δικαστικού συστήματος, μεταξύ άλλων με τη σημαντική μείωση των συσσωρευμένων εκκρεμών αξιολογήσεων, διεκπεραιώνοντας τα δύο τρίτα των προβλέψεων ετήσιου σχεδιασμού με βάση αντικειμενικά κριτήρια με ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία, προάγοντας σημαντικά την έγκαιρη δημοσίευση αιτιολογημένων αποφάσεων, αυξάνοντας την ποιότητα της αρχικής και της συνεχούς κατάρτισης, ενισχύοντας τη Σχολή Δικαστών, ιδίως με τη διασφάλιση της ακεραιότητας και της ποιότητας του διδακτικού προσωπικού και με τη βελτίωση της ικανότητας, καθώς και ενισχύοντας τις εισαγωγικές εξετάσεις·
- Βαθμιαία ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και των επιδόσεων των δικαστηρίων και των εισαγγελικών αρχών και προώθηση ποιοτικών υπηρεσιών δικαιοσύνης, συμπεριλαμβανομένων συντομότερων χρόνων εκδίκασης, μείωσης του όγκου των εκκρεμών υποθέσεων, πλήρωσης περίπου των μισών κενών θέσεων δικαστών και αύξησης του προσωπικού υποστήριξης, εξασφάλισης επαρκών επενδύσεων στον δικαστικό προϋπολογισμό για την επαρκή κάλυψη των δικαστικών αναγκών, μεταξύ άλλων και των υποδομών, προς τον μέσο όρο της ΕΕ, προώθησης της εναλλακτικής επίλυσης διαφορών και καθιέρωσης ενός εύρυθμα λειτουργούντος ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης υποθέσεων.

Η Αλβανία σημειώνει σημαντική περαιτέρω πρόοδο όσον αφορά την αντιμετώπιση και την πρόληψη της διαφθοράς. Συγκεκριμένα, η Αλβανία θα εκπληρώσει αυτό το ενδιάμεσο κριτήριο αξιολόγησης μόλις επιτύχει τα εξής:

- Ενίσχυση των επιχειρησιακών ικανοτήτων και κατοχύρωση των ανθρώπινων και των χρηματοδοτικών πόρων των εξειδικευμένων φορέων και των τακτικών δικαστικών οργάνων κατά της διαφθοράς για την καταπολέμηση της διαφθοράς·
- Επίτευξη απτής προόδου σε όλα τα επίπεδα προς ένα στέρεο ιστορικό επιδόσεων όσον αφορά τις έρευνες, τις διώξεις και τις καταδικαστικές αποφάσεις σε υποθέσεις διαφθοράς, ιδίως τις τελεσίδικες καταδικαστικές αποφάσεις σε υψηλό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της κατάσχεσης και της δήμευσης περιουσιακών στοιχείων·
- Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του πλαισίου πρόληψης της διαφθοράς, μεταξύ άλλων με την επίτευξη σημαντικής προόδου όσον αφορά την εφαρμογή των συστάσεων της GRECO, εξασφαλίζοντας αποτελεσματική επαλήθευση των δημοσιοποιήσεων περιουσιακών στοιχείων και συνεκτική ολοκλήρωση των διοικητικών ερευνών με σχετικές κυρώσεις και παραπομπή σε εισαγγελικές αρχές·

Η Αλβανία ενισχύει περαιτέρω την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην πράξη. Συγκεκριμένα, η Αλβανία θα εκπληρώσει αυτό το ενδιάμεσο κριτήριο αξιολόγησης μόλις επιτύχει τα εξής:

- Υιοθέτηση και έναρξη εφαρμογής της μεταρρύθμισης όσον αφορά την προστασία των δεδομένων σύμφωνα με το κεκτημένο της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής συστηματικής αντίδρασης και ουσιαστικών διασφαλίσεων για την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα·
- Ενίσχυση της ελευθερίας της έκφρασης, συμπεριλαμβανομένης της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης, μεταξύ άλλων μέσω ενός μεταρρυθμισμένου νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, τις βέλτιστες πρακτικές και τις συστάσεις και συγκεκριμένα μέτρα για την ενίσχυση της ασφάλειας των δημοσιογράφων·
- Ενίσχυση των θεσμικών ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των φορέων ισότητας, διασφάλιση της νομοθετικής ευθυγράμμισης με το κεκτημένο της ΕΕ για την απαγόρευση των διακρίσεων, την ισότητα των φύλων και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας, και παροχή αποτελεσματικών μηχανισμών προσφυγής και συνδρομής στα θύματα που θα διασφαλίζονται στην πλειονότητά τους από τον κρατικό προϋπολογισμό·
- Ενίσχυση του συστήματος προστασίας των παιδιών, με κατευθυντήρια αρχή το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα παιδιά που στερούνται τη γονική φροντίδα ή με αναπηρία, ιδίως με την ολοκλήρωση της μετάβασης προς τη φροντίδα σε επίπεδο κοινότητας·
- Εξασφάλιση αποφασιστικής προόδου προς τη θέσπιση ενός αποτελεσματικού και διαφανούς συστήματος καταχώρισης και ολοκληρωμένης διαχείρισης ακινήτων, το οποίο θα προσφέρει σαφείς και ασφαλείς τίτλους ιδιοκτησίας, και προς μια πλήρως ψηφιοποιημένη υπηρεσία στην πράξη το αργότερο σύμφωνα με τις σχετικές δεσμεύσεις της Αλβανίας, όπως έχουν αναληφθεί στον χάρτη πορείας για το κράτος δικαίου. Εξασφάλιση αποφασιστικής προόδου προς την κατεύθυνση της διασφάλισης ότι όλα τα κτηματολογικά δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων των τίτλων ιδιοκτησίας και των κτηματολογικών χαρτών, ψηφιοποιούνται και επικαιροποιούνται προσεκτικά ώστε να αίρονται συστηματικά τα επικαλυπτόμενα ή ανακριβή δεδομένα και οι καταγγελίες, και προς την ολοκλήρωση της πρώτης καταχώρισης ακινήτων το αργότερο σύμφωνα με τις σχετικές δεσμεύσεις της Αλβανίας, όπως έχουν αναληφθεί στον χάρτη πορείας για το κράτος δικαίου. Μείωση της συσσώρευσης εκκρεμών δικαστικών υποθέσεων ιδιοκτησίας και αποτελεσματική εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων·

- Υιοθέτηση των εσωτερικών κανονισμών σχετικά με τον ελεύθερο αυτοπροσδιορισμό και τη χρήση των γλωσσών των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες, όπως προβλέπεται στον χάρτη πορείας για το κράτος δικαίου και σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, και ενίσχυση της ικανότητας εφαρμογής, συμπεριλαμβανομένης της ικανότητας εφαρμογής και των πόρων της Επιτροπής Εθνικών Μειονοτήτων
- Ενίσχυση της ευθυγράμμισης του νομοθετικού της πλαισίου με το κεκτημένο της ΕΕ σχετικά με τα δικαιώματα ιθαγένειας.

Κεφάλαιο 24 - Δικαιοσύνη, ελευθερία και ασφάλεια

Η Αλβανία σημειώνει απτή πρόοδο στην καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος. Συγκεκριμένα, η Αλβανία θα εκπληρώσει αυτό το ενδιάμεσο κριτήριο αξιολόγησης μόλις επιτύχει τα εξής:

- Περαιτέρω ευθυγράμμιση με το κεκτημένο της ΕΕ για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος μεταξύ άλλων όσον αφορά την ποινικοποίηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες καθώς και την ανάκτηση και δήμευση περιουσιακών στοιχείων
- Επίτευξη απτής προόδου προς ένα στέρεο ιστορικό επιδόσεων όσον αφορά τις έρευνες, τις διώξεις και τις τελεσίδικες καταδικαστικές αποφάσεις σε όλους τους τομείς του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος (συμπεριλαμβανομένης της εμπορίας ανθρώπων και της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, του κυβερνοεγκλήματος, της παράνομης διακίνησης όπλων, της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών), της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας
- Επίδειξη αξιόπιστης και συνεκτικής πρακτικής για την έναρξη παράλληλων χρηματοοικονομικών ερευνών κατά την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες
- Επίτευξη απτής προόδου προς ένα στέρεο ιστορικό επιδόσεων όσον αφορά την κατάσχεση και την οριστική δήμευση περιουσιακών στοιχείων, με μια πλήρως λειτουργική υπηρεσία ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων αρμόδια για τον εντοπισμό και την ιχνηλάτηση περιουσιακών στοιχείων εγκληματικής προέλευσης, όπως προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία
- Επίτευξη σημαντικής προόδου όσον αφορά την εξάρθρωση των δικτύων εμπορίας ανθρώπων, με έμφαση στις σοβαρές επιπτώσεις για τις γυναίκες και τα κορίτσια.

Η Αλβανία ενισχύει τις προσπάθειές της όσον αφορά τη συνεργασία στον τομέα των ναρκωτικών. Συγκεκριμένα, η Αλβανία θα εκπληρώσει αυτό το ενδιάμεσο κριτήριο αξιολόγησης μόλις επιτύχει τα εξής:

- Θέσπιση λειτουργικού και επαρκώς χρηματοδοτούμενου εθνικού συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης καθώς και εθνικού παρατηρητηρίου για τα ναρκωτικά και ευθυγράμμιση της νομοθεσίας της με το κεκτημένο της ΕΕ για τα ναρκωτικά και τις πρόδρομες ουσίες ναρκωτικών·
- Επίτευξη απτής προόδου προς ένα στέρεο ιστορικό επιδόσεων όσον αφορά τις κατασχέσεις ναρκωτικών, την καταστροφή και τη δήμευση των αντίστοιχων περιουσιακών στοιχείων, διασφαλίζοντας παράλληλα την αυστηρή αντιμετώπιση παραβάσεων στο πλαίσιο της νόμιμης καλλιέργειας κάνναβης.

Η Αλβανία παράγει ουσιαστικά απτά αποτελέσματα στους τομείς της νόμιμης και αντικανονικής μετανάστευσης και του ασύλου καθώς και σε ζητήματα που σχετίζονται με το κεκτημένο Σένγκεν και τα εξωτερικά σύνορα, σύμφωνα με το σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα Δυτικά Βαλκάνια. Συγκεκριμένα, η Αλβανία θα εκπληρώσει αυτό το ενδιάμεσο κριτήριο αξιολόγησης μόλις επιτύχει τα εξής:

- Διασφάλιση επαρκών και μόνιμων ικανοτήτων διαχείρισης των συνόρων και κατάλληλης στελέχωσης για τη διαχείριση των μικτών μεταναστευτικών ροών, συμπεριλαμβανομένων επαρκών ικανοτήτων υποδοχής, αποτελεσματικών μέσων για τη διεξαγωγή επιστροφών, σχεδίων για τη διαχείριση των αυξημένων αφίξεων, σύμφωνα με τις υφιστάμενες στρατηγικές μετανάστευσης, καθώς και αυξημένη ευθυγράμμιση της πολιτικής θεωρήσεων με βάση συγκεκριμένο σχέδιο·
- Επίτευξη σημαντικής προόδου στην καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών·
- Διασφάλιση ότι υπάρχει λειτουργική διαδικασία ασύλου σύμφωνα με το κεκτημένο της ΕΕ και τα ευρωπαϊκά πρότυπα, ώστε το κράτος να παρέχει τις απαραίτητες υπηρεσίες στους αιτούντες άσυλο.

* *

Λαμβάνοντας υπόψη την παρούσα κατάσταση των προετοιμασιών της Αλβανίας και υπό την προϋπόθεση ότι η Αλβανία θα τηρήσει τα ενδιάμεσα κριτήρια αξιολόγησης όσον αφορά τα κεφάλαια για το κράτος δικαίου, η ΕΕ σημειώνει ότι, με την προϋπόθεση ότι η Αλβανία πρέπει να συνεχίσει να σημειώνει πρόοδο όσον αφορά την ευθυγράμμιση με το κεκτημένο της ΕΕ που καλύπτεται από τα ακόλουθα κεφάλαια και την εφαρμογή του, και με την επιφύλαξη τυχόν πρόσθετων όρων που καθορίζονται στα περαιτέρω κριτήρια αξιολόγησης που προσδιορίζονται για την ομάδα κεφαλαίων 1, αυτά μπορούν να κλείσουν προσωρινά μόνον εφόσον η ΕΕ συμφωνήσει ότι πληρούνται τα ακόλουθα κριτήρια αξιολόγησης:

Κεφάλαιο 5 - Δημόσιες συμβάσεις

- Η Αλβανία ευθυγραμμίζει πλήρως το εθνικό της νομικό πλαίσιο με το κεκτημένο της ΕΕ όσον αφορά όλους τους τομείς των δημόσιων συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων αφενός της νομοθεσίας της για τις παραχωρήσεις και τις συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και αφετέρου των διεθνών συμφωνιών που εξαιρούν ορισμένες συμβάσεις από τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις, σύμφωνα με τη Συνθήκη ΕΚ, τη νομοθεσία της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις και άλλες σχετικές διατάξεις του κεκτημένου της ΕΕ·
- Η Αλβανία αποκτά επαρκή διοικητική και θεσμική ικανότητα σε όλα τα επίπεδα και λαμβάνει κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίσει την ορθή εφαρμογή και επιβολή της εθνικής νομοθεσίας σε αυτό τον τομέα σε εύθετο χρόνο πριν από την προσχώρηση·
- Η Αλβανία επιδεικνύει στέρεο ιστορικό επιδόσεων όσον αφορά ένα δίκαιο και διαφανές σύστημα δημόσιων συμβάσεων, το οποίο εξασφαλίζει τη σχέση κόστους ωφέλειας και τον ανταγωνισμό και παρέχει ισχυρές διασφαλίσεις κατά της διαφθοράς.

Κεφάλαιο 18 - Στατιστικά στοιχεία

- Η Αλβανία υποβάλλει βασικά μακροοικονομικά δεδομένα (εθνικοί λογαριασμοί και ΣΔΟ/ΔΥΕ) σύμφωνα με τη μεθοδολογία του Ευρωπαϊκού Συστήματος Εθνικών και Περιφερειακών Λογαριασμών (ΕΣΛ) 2010, καθώς και με το πρόγραμμα διαβίβασης ΕΣΛ 2010, τις απαιτήσεις κοινοποίησης της ΔΥΕ και άλλες σχετικές απαιτήσεις, μαζί με την απαιτούμενη λεπτομερή περιγραφή της μεθοδολογίας που χρησιμοποιείται, ενώ η Eurostat θα έχει ήδη επαληθεύσει τα δεδομένα και τις περιγραφές που υποβλήθηκαν και θα έχει ήδη επιβεβαιώσει την κατάλληλη ευθυγράμμιση με τους κανόνες της ΕΕ όσον αφορά την επικαιρότητα, την πληρότητα, τη συνοχή, τη διαφάνεια και την ακρίβεια·
- Η Αλβανία εγκρίνει χάρτη πορείας για: i) κάλυψη τυχόν εναπομενόντων κενών σε όλους τους πίνακες του ΕΣΛ 2010, ii) διαβίβαση τυχόν υπόλοιπων πινάκων από το πρόγραμμα διαβίβασης ΕΣΛ 2010, iii) κάλυψη τυχόν εναπομενόντων κενών στις πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται μαζί με τους πίνακες της ΔΥΕ και iv) εφαρμογή τυχόν εναπομενόντων μεθοδολογικών ζητημάτων. Η Eurostat επιβεβαιώνει τη συνάφεια του χάρτη πορείας.

Κεφάλαιο 32 - Δημοσιονομικός έλεγχος

- Η Αλβανία αποκτά επαρκή διοικητική και θεσμική ικανότητα σε όλα τα επίπεδα και λαμβάνει κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίσει την ορθή εφαρμογή και επιβολή της εθνικής νομοθεσίας για τον εσωτερικό έλεγχο των δημόσιων οικονομικών·
- Το Κρατικό Όργανο Ελέγχου (SAI) της Αλβανίας συμμορφώνεται με τα πρότυπα του Διεθνούς Οργανισμού των Ανώτατων Οργάνων Ελέγχου (INTOSAI)·
- Η Αλβανία εξασφαλίζει ολοκληρωμένη νομική βάση για τη διασφάλιση της εμπιστευτικότητας των ερευνών της OLAF και επαρκή επιχειρησιακή ικανότητα για την εθνική της υπηρεσία συντονισμού της καταπολέμησης της απάτης. Η Αλβανία εφαρμόζει αποτελεσματική εθνική στρατηγική για την καταπολέμηση της απάτης με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ. Η Αλβανία εφαρμόζει αποτελεσματικό συντονισμό των δραστηριοτήτων καταπολέμησης της απάτης και διαθέτει στέρεο ιστορικό επιδόσεων όσον αφορά τη συνεργασία με την Επιτροπή, την OLAF και την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία σχετικά με τις αναφερθείσες παρατυπίες και τις υποθέσεις έρευνας για απάτη με κονδύλια της ΕΕ, ώστε να είναι σε θέση να εκπληρώνουν πλήρως τα καθήκοντά τους·
- Η Αλβανία εφαρμόζει τη διεθνή σύμβαση της Γενεύης του 1929 για την καταστολή της παραχάραξης και της κιβδηλείας και εναρμονίζει τη νομοθεσία της με το κεκτημένο της ΕΕ όσον αφορά την εξακρίβωση της γνησιότητας των κερμάτων ευρώ και τη διαχείριση των κερμάτων ευρώ που είναι ακατάλληλα για κυκλοφορία καθώς και την εξακρίβωση της γνησιότητας των τραπεζογραμματίων ευρώ.

* *

Η παρακολούθηση της προόδου ως προς την ευθυγράμμιση με το κεκτημένο της ΕΕ και τα σχετικά ευρωπαϊκά πρότυπα καθώς και ως προς την εφαρμογή τους θα συνεχιστεί καθ' όλη τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι θα δώσει ιδιαίτερη προσοχή στην παρακολούθηση όλων των ειδικών ζητημάτων που αναφέρονται ανωτέρω προκειμένου να εξασφαλιστούν η διοικητική ικανότητα της Αλβανίας, η ικανότητά της να ολοκληρώσει τη νομική ευθυγράμμιση σε όλους τους τομείς της παρούσας ομάδας κεφαλαίων, καθώς και η περαιτέρω πρόοδος όσον αφορά την εφαρμογή και την επιβολή. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στις σχέσεις της παρούσας ομάδας κεφαλαίων με άλλες ομάδες διαπραγματευτικών κεφαλαίων. Η τελική αποτίμηση της συμμόρφωσης της νομοθεσίας της Αλβανίας με το κεκτημένο της ΕΕ και τα συναφή ευρωπαϊκά πρότυπα καθώς και της ικανότητάς της για την εφαρμογή του κεκτημένου αυτού μπορεί να γίνει μόνο σε μεταγενέστερο στάδιο των διαπραγματεύσεων. Εκτός από όλες τις πληροφορίες τις οποίες ενδέχεται να ζητήσει η ΕΕ για τις διαπραγματεύσεις της παρούσας ομάδας κεφαλαίων και οι οποίες πρέπει να υποβληθούν στη Διάσκεψη, η ΕΕ καλεί την Αλβανία να παρέχει τακτικά στο Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης λεπτομερείς και γραπτές πληροφορίες σχετικά με την πορεία εφαρμογής του κεκτημένου της ΕΕ.

Με βάση όλες τις ανωτέρω εκτιμήσεις, η Διάσκεψη θα πρέπει να επανέλθει στην παρούσα ομάδα κεφαλαίων σε εύθετο χρόνο.

Επιπλέον, η ΕΕ υπενθυμίζει ότι ενδέχεται να υπάρξει νέο κεκτημένο της ΕΕ μεταξύ της 2ας Οκτωβρίου 2024 και της ολοκλήρωσης των διαπραγματεύσεων.